

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Voorzitter Veiligheidsberaad
De heer H.M.F. Bruls
Postbus 7010
6801 HA ARNHEM

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/Inv

Ons kenmerk
DGA-DAD / 20226920

Uw kenmerk
V037-2020

Bijlage(n)
2

Datum **19 OKT 2020**

Betreft Reactie op brief Veiligheidsberaad V037-2020 d.d. 16 juli 2020

Geachte heer Bruls,

Op 16 juli jl. heeft u mij een brief geschreven over afstemming en coördinatie ten tijde van een crisis, en nu in het bijzonder de besmettingen bij nertsbedrijven. U geeft aan dat de coronacrisis steeds meer een bron van maatschappelijke onrust wordt en wel vooral in delen van Nederland die eerder zijn geconfronteerd met gezondheids crises in relatie tot veehouderij en de afhandeling daarvan. U deelt deze zorgen. U vraagt om de communicatie met de veiligheidsregio's te verbeteren en pleit voor een integrale aanpak bij de bestrijding van het coronavirus in nauwe samenwerking met alle betrokkenen.

Mede namens mijn collega van Volksgezondheid, Welzijn en Sport reageer ik bij deze op uw ervaringen en uw verzoek zoals u deze heeft verwoord in uw brief.

Laat ik vooropstellen dat wij maximaal inzetten op een goede communicatie tussen en met alle betrokken partijen en dat wij hechten aan een transparante overheid. Sinds de eerste besmettingen bij dieren hebben wij betrokken partijen zoveel mogelijk betrokken en geïnformeerd. Hieronder zet ik uiteen hoe dit is verlopen en hoe de afspraken zijn wat betreft communicatie en beleidsvorming met het ministerie van VWS.

Sinds de eerste SARS-CoV-2 infectie van nertsen op 24 april 2020 heb ik, in goede afstemming met het ministerie van VWS, direct maatregelen genomen en onderzoek laten uitvoeren naar de verspreiding van het virus onder nertsbedrijven. Vanuit mijn ministerie is over deze besmettingen en het onderzoek voortdurend nauw contact geweest met het regionaal en lokaal bestuur en de GGD in Brabant.

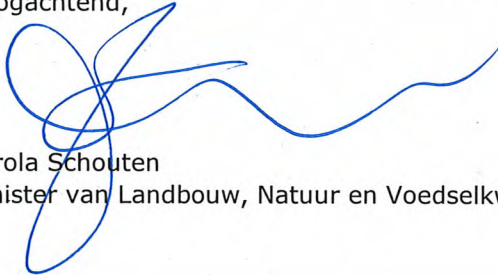
Nadat besmetting van personen door nertsen had plaatsgevonden is op 19 mei besloten de zoönosestructuur in werking te laten treden (zie ook de bijlagen met de toelichting op deze structuur). Hierbij coördineert het ministerie van VWS in nauwe samenwerking met het ministerie van LNV de maatregelen en het beleid. Vanaf dat moment hebben wij de betrokken voorzitters van de Veiligheidsregio's geïnformeerd bij nieuwe besmettingen en zijn deze, naast de vaste vertegenwoordiger vanuit het Veiligheidsberaad dhr. Scholten, ook uitgenodigd in

het Bestuurlijk Afstemmingsoverleg Zoönosen om te adviseren over de aanpak van dit aspect van de coronacrisis.

Wij betreuren het dat u de communicatie als suboptimaal beschouwt. Inmiddels heeft een gesprek plaatsgevonden tussen vertegenwoordigers van het Veiligheidsberaad en enkele ambtenaren van VWS en LNV. Daarbij zijn afspraken gemaakt hoe we de samenwerking en communicatie verder kunnen verbeteren. Een van deze afspraken is dat de ambtelijke ondersteuning van het VB wordt meegenomen in de communicatie rondom het BAO-Z. Tevens is aangeboden in het Veiligheidsberaad een toelichting te geven op de werkwijze en communicatie in de zoönosestructuur. Als daar behoefte aan is, hoor ik het graag.

Ik hoop dat wij met deze toelichting tegemoet zijn gekomen aan uw brief en uw verzoek. Voor ons allen geldt dat een heldere communicatie van groot belang is. Wij blijven ons binnen de zoönosestructuur inzetten om de lokale en regionale partijen in een zo vroeg mogelijk stadium te betrekken en te informeren.

Hoogachtend,

Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Veiligheids beraad

Veiligheidsberaad
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
Kemperbergerweg 783, Arnhem
www.veiligheidsberaad.nl
info@veiligheidsberaad.nl
026 355 24 99

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Hare Excellentie mevrouw C.J. Schouten
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Doorkiesnummer
06 22 90 82 99
Inlichtingen bij
Tobias Holtman
Ons kenmerk
V037-2020

Datum 16 juli 2020
Onderwerp Afstemming en coördinatie ten tijde van een crisis

Hooggeachte mevrouw Schouten,

Nederland heeft momenteel te maken met een grote crisis als gevolg van het coronavirus. Wereldwijd zijn veel mensen ernstig ziek geworden en overleden. Het virus leidt ook tot veel leed op uw beleidsterreinen van landbouw, natuur en voedselkwaliteit. De ruiming van inmiddels 23 nertsenfokkerijen in de regio's Brabant en Limburg is hiervan een voorbeeld.

Waar de coronacrisis begon als een gezondheidscrisis, is deze steeds meer een bron van maatschappelijke onrust en onbehagen geworden. Deze onrust heerst specifiek in die delen van Nederland, die eerder zijn geconfronteerd met gezondheids crises in relatie tot veehouderij en de afhandeling daarvan. Deze zorgen worden door het Veiligheidsberaad gedeeld.

Maatschappelijke onrust vraagt om een betrouwbare en transparante overheid, die de zaak en oplossing daarvan centraal stelt. De samenleving vraagt bij de bestrijding van de coronacrisis van de overheid, dat de juiste maatregelen worden genomen en dat hierover eenduidig wordt gecommuniceerd. Gezamenlijk optreden vanuit een collectieve verantwoordelijkheid met heldere communicatie is hierbij van essentieel belang. Dit betekent onder meer dat de overheid, vanuit alle bestuurslagen, integraal de coronacrisis bestrijdt en dat vanuit een collectieve verantwoordelijkheid de maatregelen worden uitgevoerd. Extra aandacht moet daarbij uitgaan naar bepaalde delen van ons land waar eerder trauma's zijn opgelopen als gevolg van een gezondheids crisis, zoals op plaatsen waar de Q-koortscrisis heeft plaatsgevonden.

Het Veiligheidsberaad heeft in de afgelopen periode meermaals aandacht gevraagd voor een eenduidige crisisaanpak met bijbehorende communicatie vanuit het Rijk. Het Veiligheidsberaad constateert dat eenduidigheid op een aantal terreinen nog tekortschiet en voor verbetering vatbaar is. Recente voorbeelden, zoals de aanpak van besmettingen en ruiming van de nertsenfokkerijen, laten zien dat een integrale aanpak vanuit het Rijk onvoldoende tot stand is gekomen. In het bijzonder is dit ervaren in de in het contact tussen uw ministerie en de betrokken veiligheidsregio's, waarbij is gebleken dat afstemming geen vanzelfsprekendheid is en op belangrijke onderdelen hapert.

Door middel van dit schrijven roep ik u van harte op om het signaal vanuit het Veiligheidsberaad te vertalen naar een daadkrachtige, integrale aanpak bij de bestrijding van het coronavirus, die tot stand komt in nauwe samenwerking met alle betrokkenen. Ik zou het daarom wenselijk vinden als u op korte termijn met een afvaardiging van het Veiligheidsberaad hierover in gesprek gaat, om te bewerkstelligen dat we als één overheid voor deze moeilijke opgave aan de slag zijn.

Met vriendelijke groet,

H.M.F. Bruls
Voorzitter Veiligheidsberaad

De zoönosestructuur: organisatie en verantwoordelijkheden

29 september 2020

Het wettelijke kader voor de infectieziektebestrijding ter bescherming van de volksgezondheid is vastgelegd in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Hiervoor is de minister van VWS beleidsverantwoordelijk. Dit is uitgewerkt in een structuur voor het bestrijden van humane infectieziekten bij het ministerie van VWS. Maatregelen ten aanzien van besmettelijke dierziekten kunnen worden genomen op grond van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (Gwwd). Hiervoor is de minister van LNV beleidsverantwoordelijk. Het ministerie van LNV heeft een eigen structuur voor het bestrijden van besmettelijke dierziekten. Beide structuren zijn robuust, opschaalbaar bij een crisis en dragen bij aan een effectieve bestrijding van infectieziekten zowel bij mens als bij dieren.

In 2011 is de geïntegreerde humaan-veterinaire risicoanalysestructuur voor de aanpak van zoönosen, kortweg de zoönosestructuur, ingericht, om ervoor te zorgen dat de humane en veterinaire gezondheidsorganisaties, waaronder de ministeries van VWS en LNV, beter met elkaar samenwerken. De samenwerkingsvormen zijn analoog aan de wijze waarop de humane risicoanalysestructuur bij infectieziekten is georganiseerd. Naar aanleiding van de evaluatie van de Q-koortsuitbraak is besloten de advisering rondom zoönosen parallel te trekken aan de reeds bestaande structuur van het Outbreak Managementteam (OMT) en het Bestuurlijk Afstemmingsoverleg (BAO). Dat betekent dat bij een uitbraak van een zoönose (zoals nu aannemelijk is wat betreft de overdracht van SARS-CoV-2 van nertsen naar mensen) wordt gewerkt binnen de zoönosestructuur.

De zoönosestructuur

Binnen de zoönosenstructuur vindt samenwerking en communicatie plaats tussen de verschillende veterinaire en humane organisaties om bovenstaande doelstelling te bereiken. Signalen kunnen vanuit verschillende bronnen afkomstig zijn. In het signaleringsoverleg zoönosen (SO-Z Signaleringsoverleg zoönosen) beoordelen deskundigen uit zowel de humane als de veterinaire sector op gestructureerde wijze regionale, landelijke en internationale signalen van mogelijk zoönotische aard afkomstig uit verschillende sectoren en dierreservoirs. In het SO-Z wordt beoordeeld of er naar aanleiding van de signalen vervolgstappen noodzakelijk zijn. Vervolgstappen in de beoordeling vinden afhankelijk van het signaal plaats in: Responsteam zoönosen (RT-Z Responsteam zoönosen), Outbreak managementteam zoönosen (OMT-Z Outbreak managementteam zoönosen) of Deskundigenberaad zoönosen (DB-Z Deskundigenberaad zoönosen). In geval van door het OMT-Z geadviseerde maatregelen of adviezen, beoordeelt het Bestuurlijk Afstemmingsoverleg Zoönosen (BAO-Z) deze op bestuurlijke haalbaarheid en wenselijkheid. Deze publiek bestuurlijke partners stellen een advies op aan de bewindslieden van VWS en LNV.

Interdepartementale organisatie

Het belang van de volksgezondheid staat altijd voorop en daarom zorgt VWS in de zoönosestructuur altijd voor de voorzitter van de overleggen. Bij een uitbraak van een zoönose wordt op deze manier samengewerkt in een gezamenlijke crisisorganisatie. De gezamenlijke crisisorganisatie omvat alle benodigde voorzieningen en faciliteiten en bestaat uit betrokken medewerkers van VWS en LNV. De DG Volksgezondheid (DGV) stelt in overleg met DG-Agro het Gezamenlijk Beleidsteam (GBT) in. Het GBT vraagt het OMT-Z om advies. In het OMT-Z zitten, naast de reguliere OMT deelnemers, ook veterinaire experts.

BAO-Z

DGV van het ministerie van VWS roept in samenspraak met de DG Agro van het ministerie van LNV het BAO-Z bij elkaar. In het BAO-Z zitten naast de reguliere deelnemers ook deelnemers van de veterinaire kant en diverse bestuurlijke partners (de Veiligheidsregio, Vereniging Nederlandse Gemeenten, GGD en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd). In het geval van SARS-CoV-2 bij nertsen nemen aan de vergadering ook deel vertegenwoordigers van de nertsensector (Nederlandse Federatie van Edelpelsdierenhouders en LTO) en een aantal andere belangenorganisaties (de Koninklijke Maatschappij voor Diergeneeskunde, het Collectief Praktiserende Dierenartsen en de Dierenbescherming). De sectorpartijen zijn alleen tijdens het

eerste deel van het BAO-Z aanwezig, geven dan hun mening over het OMT-Z advies en zijn niet bij de besluitvorming aanwezig.

De taak van het BAO-Z is om bij een (mogelijke) uitbraak of crisis de door het OMT-Z geadviseerde maatregelen of adviezen te beoordelen op politiek-bestuurlijke haalbaarheid en wenselijkheid. Het BAO-Z maakt een BAO-Z advies en legt dit voor aan de ministers van VWS en LNV. Beide bewindspersonen besluiten mede op basis van het OMT-Z en BAO-Z advies. In dit BAO-Z is, zoals gezegd, een belangrijke rol weggelegd voor de voorzitters van de betrokken veiligheidsregio's.

Rollen en verantwoordelijkheden

In de zoonosestructuur nemen de bewindspersonen van VWS en LNV dus gezamenlijk de besluiten vanuit de eigen verantwoordelijkheid, waarbij het volksgezondheidsbelang leidend is. Deze besluiten kunnen zowel maatregelen ter bescherming van de volksgezondheid als de diergezondheid betreffen.

In dit geval met betrekking tot het COVID-19 virus en nertsen ligt de verantwoordelijkheid van de minister van VWS bij de volksgezondheid en de verantwoordelijkheid van de minister van LNV bij de diergezondheid en specifiek de nertsensector.

De NVWA informeert de burgemeester van de gemeente waar de uitbraak zich heeft voorgedaan en de GGD. VWS informeert de GGD, de Veiligheidsregio en de IGJ. De DGV neemt direct na een bevestiging van een besmetting van een nertsbedrijf contact op met de voorzitter van de VR waar de besmetting is geconstateerd om deze op de hoogte te brengen. VWS nodigt de voorzitter van de betreffende VR uit voor een BAO-Z. VWS stuurt kort na afloop van het BAO-Z het verslag van het OMT-Z naar de Tweede Kamer. Het verslag, de kamerbrief en het persbericht worden naar de regionale partners gestuurd.

ZÖONOSEN, VAN SIGNALERING TOT BESLUITVORMING

